

Elutazott hazánkból az ENSZ főtitkára

Javier Pérez de Cuellar sajtókonferenciája

Javier Pérez de Cuellar, az Egyesült Nemzetek Szervezetének hivatalos látogatón hazánkból tartózkodó főtitkára és felesége szombat délelőtt Szentendrére látogatott. Vidéki útjára elkísérte vendéglátója, Várkonyi Péter külügyminiszter és felesége, valamint Rácz Pál, hazánk állandó ENSZ-képviselője.

A vendéget a kisváros központjában Marosvölgyi Lajos, Szentendré tanácsának elnöke fogadta, s tájékoztatta a 18 ezer lakosú műemlékváros történelméről, lakosainak életéről. Ezt követően a világszervezet főtitkára — kísérete tagjainak társaságában — megtekintette a Kovács Margit múzeum gyűjteményét. László István gazdasági igazgató kalauzolta a vendégeket a kiállításon, amelynek anyagát a Kossuth-díjas keramikumművész 1973-ban adományozta a magyar államnak.

Javier Pérez de Cuellar délelőtt az Atrium Hyatt Szállóban találkozott a hazai és külföldi sajtó képviselőivel.

A főtitkár előlírójában rövid nyilatkozatot tett a magyar vezetőkkel folytatott tárgyalásairól, látogatásának tapasztalatairól. Igen hasznosnak ítélte a Kádár Jánossal, az MSZMP Központi Bizottsága első titkárával, Losonczi Pállal, az Elnöki Tanács elnökével, László György miniszterelnökkel és Várkonyi Péter külügyminiszterrel folytatott megbeszéléseket, amelyek számos nemzetközi kérdéssel foglalkoztak eszmecsereként. E tárgyalások tapasztalatairól szólva kijelentette: Magyarországon nagy érdeklődést tanúsítanak a vitás nemzetközi problémák békés megoldása iránt, s az iránt, hogy kedvező légkör alakuljon ki a párbeszéd folytatására. Elismeréssel szólt arról a szilárd támogatásról, amelyben Magyarország részesei a világszervezet valamennyi tevékenységi formáját, különösen a béke, a biztonság megszilárdításáért folytatott erőfeszítéseit. A továbbiakban aláhúzza, hogy Magyarországon az ENSZ alapokmányával teljes összhangban végzi tevékenységét.

Az MTI kérdésére válaszolva a főtitkár összegezte jelenlegi kelet-európai körülmények közötti tapasztalatait. Pérez de Cuellar Budapestet megelőzően Varsóban és Prágában tett látogatást, hazánkból pedig Szófiába utazik. Korábban járt a Szovjetunióban, az NDK-ban, Romániában és Jugoszláviában is. Mint mondotta, a meglátogatott országokban mindenütt nagy érdeklődést tapasztalt a vitás nemzetközi kérdések békés megoldása, a fegyverkezési hajszák megszüntetése, a dialógus folytatása iránt. Ugyanakkor ezek az országok támogatást nyújtanak az ENSZ-nek ahhoz, hogy folytassa a két politikai tömb párbeszéde érdekében kifejtett tevékenységét.

A főtitkár hangsúlyozta: az ENSZ megfelelő lehetőséget biztosít az ilyen párbeszédre, de természetesen nem az a fő célja, hogy az érdekelttek csupán a világszervezet kereteit használják ki erre. A cél az, hogy az érintett felek megkezdjék a konstruktív dialógust. Hangot adott annak a reményének, hogy a következő néhány hónapban, 1984 hátralevő időszakában a nemzetközi légkör javulását lehet elérni.

Azzal kapcsolatban, hogy az Egyesült Államok bejelentette: szándékában áll kilépni az Egyesült Nemzetek tudományos és kulturális szervezetéből, az UNESCO-ból. Pérez de Cuellar leszögezte, az

UNESCO a világszervezet legismertebb és legegységesebb szakosított szervezete. Csak sajnálni tudnám, ha az Egyesült Államok kilépne a szervezetből — mondotta, hozzátéve, hogy ezt a véleményét az amerikai kormány képviselőinek is kifejtette.

Számos kérdést tettek fel a jelenlévők a közel-keleti helyzetről. Líbanonról szólva a főtitkár utalt arra, hogy az ország déli részén jelenleg is vannak ENSZ-csapatok, Bejrút környékén pedig ötven fegyvertelen ENSZ-megfigyelő teljesít szolgálatot. Amennyiben a Biztonsági Tanács most folyó vitájában az ENSZ befenn tartó szerepének kiterjesztéséről hoznak határozatot, a világszervezetnek már megvannak a tervei akár további békefenntartó erők kiküldésére, akár a megfigyelők számának növelésére. Egy másik kérdésre válaszolva a főtitkár kifejtette: a közgyűlés tavalyi ülésén több javaslatot tett arra, hogy a Biztonsági Tanács hívjon össze a rendezésre nemzetközi konferenciát. Hangsúlyozta: egy ilyen konferencián minden érdekelt félnek részt kell vennie, beleértve a Palesztinai Felszabadítási Szervezetet is.

Az Irak és Irán között folyó háborúról szólva Pérez de Cuellar utalt az ENSZ közvetítési kísérleteire. Elmondotta, jelenleg a világszervezet az egyetlen olyan csatorna, amelyen keresztül a két fél érintkezhet egymással. Az ENSZ kész arra, hogy ismét különleges bizottságot küldjön a térségbe a háború problémájának békés rendezését elősegítő céljára. Ehhez azonban arra van szükség, hogy a felek is készek legyenek a bizottság fogadására. Cuellar szólt a ciprusi problémáról is, leszögezve, hogy igazságos és tartós rendezés van szükség az immár húszéves válság megoldására.

A latin-amerikai kérdésekkel kapcsolatban az ENSZ főtitkára aláhúzza, hogy a Biztonsági Tanács korábban támogatásáról biztosította az úgynevezett Contadora csoport közvetítési kísérletét a közép-amerikai vitás kérdések rendezésére. Mint mondotta, La-

tin-Amerika, Közép-Amerika kérdéseire latin-amerikai, közép-amerikai megoldást kell találni.

Pérez de Cuellar részletesen szólt az ENSZ erőfeszítéseiről a kevésbé fejlett országok, különösen a Szahel-övezetbe tartozó afrikai államokat sújtó éhínség veszélyének kiküszöbölésére. Súlyosnak ítélte ezt a veszélyt, hangsúlyozva, hogy az ENSZ-nek segítenie kell mind az azonnali, mind pedig a hosszú távú problémák rendezését. Az éhínség, az élelmiszerhiány megszüntetése érdekében a világszervezet átfogó kampányt indított, s ehhez a tagállamok jelentős része hajlandó segítséget nyújtani. A főtitkár ugyanakkor sürgette, hogy azok az országok, amelyeknek ez módjában áll, növeljék az ilyen támogatást.

A világszervezet főtitkára a délutáni budapesti városnézéssel töltötte. Elkísérte Szépvölgyi Zoltán, a Fővárosi Tanács elnöke és Rácz Pál. A vendég elsőként a Magyar Nemzeti Múzeumot kereste fel: Fülöp Ferenc főigazgató a koronázási ékszereket bemutató terembe kalauzolta, s tájékoztatta az 1978-ban ismét a magyar állam tulajdonába került becses nemzeti ereklyéink történetéről.

Javier Pérez de Cuellar ezt követően a várba látogatott. A Halászbástyáról elé táruló városképből gyönyörködött, majd megtekintette a Mátyás-templomot.

A városnézés a Szépművészeti Múzeumban ért véget. Garas Klára főigazgató a művészetbarátként is ismert főtitkárnak a régi képtár című állandó kiállítást mutatta be, amelyen spanyol, német, osztrák, francia és angol festők képei láthatók.

Javier Pérez de Cuellar — hivatalos magyarországi látogatását befejezve — a késő délutáni órákban elutazott Budanestről. A világszervezet főtitkárát és feleségét, valamint kíséretét a vendéglátó Várkonyi Péter és felesége búcsúztatta a Ferihegyi repülőtéren. Jelen volt Rácz Pál, valamint Boncsó Mitev, a Bolgár Népköztársaság budapesti nagykövete.

JARUZELSKI FOGADTA FALUVÉGI LAJOST

Wojciech Jaruzelski, a LEMP KB első titkára, a Minisztertanács elnöke szombaton fogadta Faluvégi Lajos miniszterelnök-helyettest, az Országos Tervhivatal elnökét. Faluvégi Lajos a magyar—lengyel középtávú tervezetéről és a két ország hosszú távú gazdasági együttműködésének fejlesztéséről folytat hivatalos tárgyalásokat Varsóban Manfred Gorywoda lengyel miniszterelnök-helyettestel, a kormány tervbizottságának elnökével.

VÁNCSA JENŐ EGYIPTOMBAN

Vánca Jenő mezőgazdasági és élelmiszerügyi minisztert — aki az egyiptomi mezőgazdasági miniszter meghívására tartózkodik Egyiptomban — szombaton fogadta Hoszni Mubarak egyiptomi köztársasági elnök. A találkozón a két ország gazdasági és agrárkapcsolatairól folytattak megbeszélést.

ELUTAZOTT RICHARD BURT

Richard Burt európai ügyekért felelős amerikai külügyminiszter-helvetes rövid látogatást tett Budapesten, s megbeszélést folytatott Esztergályos Ferenc külügyminiszter-helvetessel. Horn Gyula, az MSZMP KB külügyi osztályának vezetője és Nagy János, külügyminisztériumi államtitkár a magyar—amerikai kapcsolatokról, s időszórni nemzetközi kérdésekről tárgyalt az amerikai diplomatával. Richard Burtot fogadta Várkonyi Péter külügyminiszter.

OSZTRÁK SZOCIALISTA FIATALOK KONGRESSZUSA

Bécsben szombaton összeült a Szocialista Párt ifjúsági szervezetének kongresszusa. Az osztrák szocialista ifjúság (SJ) mintegy 40 000 tagja túlnyomórészt munkásfiatal.

PROPAGANDA-FOGÁS

Propagandafogás, komédia, amelynek az a célja, hogy állandósítsa a katonai uralmat Pakisztánban — így minősítette a Ziaul Hakk elnök által az idei októberre megígért általános választásokat a mozgalom a demokrácia helyreállításáért (MRD) nevű pakisztáni ellenzéki pártszövetség.

Merre halad Libanon?

Bejrút (MTI)

Amin Dzsemajel libanoni elnök rendeletileg intézkedett a nemzetgyűlés rendkívüli ülésének összehívására és levélben kérte fel a törvényhozó testületet az Izraellel kötött különmegállapodás felülvizsgálására. Hírek szerint a képviselők többsége hajlik a nemzeti megbékélést akadályozó egyezmény érvénytelenítésére.

Az elnök lépését annak ellenére pozitív felelmenyként értékeli Bejrútban, hogy pénteken valamennyi fronton összeomlott a Bandar Bin Szultan szaúd-arábiai herceg által meghirdetett tüzszünet. Rafik Hariri szaúdi megbízott közvetítésével szombatra virradóra újabb megállapodást kötöttek a tüzszünet megszilárdítására.

Bejrúti politikai körökben nem okozott meglepetést, hogy Camille Samun, volt államfő, a nemzeti liberális párt elnöke és fia, Dorv Samun, a párt főtitkára elleni a leghatározottabban az Izraellel kötött egyezmény érvénytelenítését, Camille Samun naponta megismétli azt a fenyegetését, hogy megvonja a támogatást Amin Dzsemajel elnöktől, nem hallandó együttműködni vele sem a nemzeti megbékélés megteremtésében, sem a nemzeti egységkormány megalakításában, ha

teljesíti a belpolitikai ellenzék és Szíria ismert követelését. Dory Samun tovább ment és azt állította, hogy Amin Dzsemajel hazaárulást követne el az izraeli-libanoni egyezmény érvénytelenítésével. Az ifjabb Samun kijelentette, hogy a Libanon (Szíriával szembeni) függetlenségét megtestesítő szerződés megvédelmézésé megér egy vérfürdőt. Hozá- fűzte, hogy politikai szövetség jött létre a Nemzeti Liberális Párt és a Libanoni Erők néven ismert jobboldali miliciák között, sőt a falangista párt sok tagja is éles vitába keveredett Amin Dzsemajellel, a Politikai Bizottság volt tagjával.

Az 1982-es izraeli invázió eredményeként hatalomra jutott falangista párt politikai-katonai csődje az erőszakot elfojtott maronita klán-háború kiűléséhez vezetett. A visszavágásra vágyó Samun-család elérkezettnek látja az időt arra, hogy kiszorítsa a hatalomból a válságba került falangistákat. Az izraeli-libanoni egyezmény elszánt védelmezésével azt sugallta Izraelnek és az Egyesült Államoknak, hogy a Samunok megbízhatóbb szövetségesek a Dzsemajeleknél. Bejrútban közsímet, hogy Dorv Samun külföldi utazásokat folytatott az izraeli kormány képviselőivel.

Baszkföldi választások

Bilbao (MTI)

„A kormány nem hagyja magát provokálni a terroristák által, és nem vezet be rendkívüli állapotot Baszkföldön” — jelentette ki Felipe González spanyol miniszterelnök, aki — soha nem látott biztonsági intézkedések közepe — pénteken délután két órát töltött San Sebastianban, és részt vett az előző nap meggyilkolt Enrique Casas szenátor temetésén.

Baszkföldre évtizedek óta nem tapasztalt, dermedt hiedelmek között. be a hét végén. A hóvihár több települést elzárt a külvilágtól. Leginkább mégis „a politikai természetű csapás”, azaz a terrorizmus dermedtette meg a vasárnapi választásra készülő kétmillió népet.

A választás jelentősége túl-

nó egy országrész határain, egyrészt azért, mert — a szocialisták 16 hónappal ezelőtti hatalomra kerülése óta ez az első tartományi választás — kimenetelén lemérhető majd, hogy miként alakult a szocialisták tömegbázisa, másrészt pedig a lakosság szavazataival választ ad arra, hogy az ETA separatista szervezetnek milyen tömegbázisa van.

Baszkföldön hat párt versenyez a szavazatokért, a 75 tagú tartományi parlament képviselői helyéért. Fő jel-szavuk az erőszak elleni harc, de elfogadható, valóságos megoldást kínáló alternatívát egyik sem tudott kidolgozni. Minden valószínűség szerint a jelenleg is kormányzó baszk nacionalista párt nyeri el a voksok többségét.

Siklós János

Zilahy Lajos utolsó éve

16.

— Érts meg engem, Lajos — szóltam hozzá idegesebben —, idehaza senkit sem vádolhatnak meg igazságtalansággal. Mi a gyanúsítgatásokért, a szubjektív vádaskodásokért bitófákkal, börtöncellákkal, kínzásokkal, ezek egzisztenciális bukkásával, ártatlan emberek tragédiájával fizetünk rettenetes árat az ötvenes években.

Minttha nem is hallotta volna.

— Én nem kételkedem abban, amit mondasz, utánanézek, de azt nem hiszem el, hogy ez a mai politika műve. Ha tévednék, azt is közlöm majd veled.

Most sem válaszolt.

Később előkerestem a lexikonokat. Az Új Magyar Lexikon 1959-es kiadása (Akadémiai Kiadó) és az 1962-es „Második változatlan utánnyomása”-ban Zilahyról mindkét helyen az olvasható, hogy »1948-ban külföldre távozik. Az USA-ban él és a magyar Népköztársasággal szemben ellenséges tevékenységet folytat.« Az ugyancsak 1962. évi harmadik, s ugyancsak »változatlan« (?) lenyomatban viszont a zárómondat már a következő: »1948-ban külföldre távozott.« Megjegyeztem magamban: a »változatlan« szóval felesleges volt kontinuitást jelölni abban, amiben nincs folyamatoság, éppen ellenkezőleg: valami egészen más van!

— Illyés Gyulát köszöntöttem — folytatta — hatvanadik születésnapján a Londonban megjelenő Népszavában 1962-ben, és ezért az Ame-

rikai Magyar Népszavában és a Szabadságban rágalmozó cikk jelent meg rólam. Persze, azonnal pert indítottam a két lappal szemben az amerikai bíróságon, becsületsértés, rágalmozás miatt. A per érdekesen zárult, angol és magyar szöveggel megjelentették mindkét lapban ezt a közleményt.

Ideadta, elolvastam, érdekesnek találtam. A szöveg, amelyet a két említett lap felelős szerkesztője adott közre, a következő:

„Nyilatkozat

Az Amerikai Magyar Népszava és a Szabadság 1962. decemberi és 1963. januári számaiban, a Dr. Pfeiffer Zoltán által szerkesztett Menekült Magyarország című állandó rovatban két cikk jelent meg, amelyek Zilahy Lajos ellen bizonyos sértő állításokat tartalmaznak.

E támadó cikkek abból az alkalomból készültek, hogy Zilahy Lajos a Londonban megjelenő Népszavában üdvözölte írórtársát, Illyés Gyulát, hatvanadik születésnapja alkalmából. Zilahy Lajos sajtóperit indított az ellene közölt cikkek miatt. Az amerikai perrendtartás előzetes tárgyalásai és kihallgatásai során megállapítást nyert, hogy az első névtelen cikket Thuray Lajos írta, aki a háború előtt és a háború alatt az Új Magyarország című prenci lap belső munkatársa volt. A második cikket pedig Bertalan Jenő, California álnév alatt László Miklós, volt budapesti lapszerkesztő.

Miután a sajtóper esküdtzéki tárgyalás nélkül nyert befejezést, ebből az alkalomból sajnálatunkat fejezzük ki Zilahy Lajosnak a két megjelent cikk miatt, amelyeknek sértő állításai az előzetes kihallgatások során valótlannak bizonyultak. Galambos Lajos szerkesztő.

— Zárd le magadban a lexikonügylet. Az élet túl régen túlhaladta a kompromittáló megállapításokat. És neked nem kell igazolnod magad a politika előtt, s legkevésbé a magyar közvélemény előtt.

(Folytatjuk.)